

NAPSUGAR

2007. MÁRCIUS

GYERMEKIRODALMI LAP • LI. ÉVFOLYAM 579. SZÁM

Kokárda lengett, és zászló lobogett...

Kossuth Lajos
1802 – 1892

KOSSUTH TOBORZÓJA

Délután indultunk a vasúton. A ceglédi állomáson véletlenül találkoztunk a Földváry-féle önkéntes csapat utóhadával. Szolgálati idejük lejárt, hazatérőben voltak. Az al-dunai harctérről jöttek. Vállukra vették a lábhoz tett fegyvert, s követték Kossuthot, a szónokot, kit Ceglédre már háromszáz csatapróbált bajnok kísért.

A hír villáma járt mindenütt előtte.

A ceglédi vásártéren férfiak és nők tengere várt reá. Kossuth kerek, fekete kalapot viselt hátralengő, fekete tollal. Viselete egyszerű volt, mint mindig.

Hanem mikor szólt, óh, akkor bíbor és arany volt rajta minden. Úgy árasztani maga körül a fényt soha szónok nem tudta, mint ő. És soha őt magát úgy szónokolni nem hallottam, mint e

napok alatt. Nem mondta el ugyanazon beszédét, amit itt vagy amott hallottunk már tőle. Mást, mindig olyant rögtönzött, amit a belső hév sugallt ajkaira. A nép sírt, mint ahogy sírnak az orosz-lánok.

„Eljöttem, hogy megkérdezzem a magyar nemzettől, hogy igaz-e hát, hogy meg akar halni gyalázatosan, vagy élni akar dicsőségesen.”

Egy óra múlva Cegléd minden férfi lakója talpra állt, a vezéreket kinevezték, a tömeget csapatokra osztották. Kossuth még aznap este továbbment. Nagykőrösön megismétlődött ugyanazon jelenet, csak lámpák világa, csillagok fénye mellett.

Október 3-án rendezett sorokban vonultak végig Pest főutcáin az önkéntes csapatok. Előbb a bécsi légió. Feketeruhás,

lelkesült ifjak ezüst halálfével a kalapjuk mellett. Azután egy csapat tiroli vadász saját nemzeti viseletében. Azután egy század francia, akik Magyarország földjén laktak. A Marseillaise-t énekelték.

És azután, mint egy félelmetes óriáskígyó, amelynek háta pikkelyek helyett kaszáktól és szuronyoktól fénylik, jött egy csapatban a háromezer ceglédi önkéntes. A háromezer ember harsogó hangjával énekelt:

Kossuth Lajos azt üzente, Elfogyott a regimentje.

Ha elesik kettő-három, Lesz helyette tizenhárom.

Éljen a magyar szabadság, Éljen a haza!

Nem tudom, ki mit érez, midőn a dalt legelőször hallja. Én sírtam.

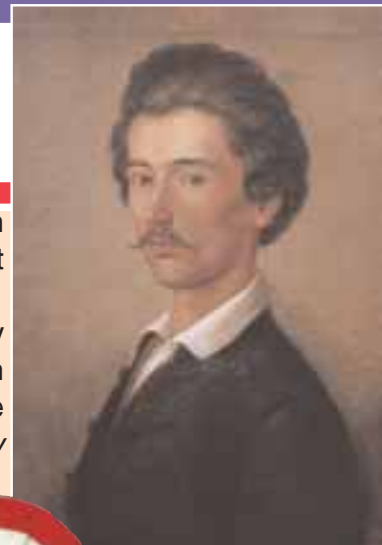

Hadak útján

Márciusban történt

1848. március 15. Nemzeti ünnepünk. E napon Párizs és Bécs után Budapesten is fellángolt a forradalom. Megkezdődött a magyar nemzet másfél éves hősi küzdelme a szabadságért.

Lélekben minden fiatal forradalmár. De kevésnek adatik meg, hogy forradalmi hős legyen. Petőfi és a márciusi ifjak a Pilvax kávéházban gyújtották meg a forradalom szikráját, estére már Pest és Buda népe kabátján nemzetiszín kokárdával zúgta: *Esküszünk, esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk.*

Mit kíván a magyar nemzet címmel követeléseiket 12 pontba foglalták.

Március 15. a Szabad Sajtó ünnepe is. A Landerer nyomdában sokszorosított Nemzeti dalt és a 12 pontos kiáltványt ezrek olvasták.

1. Sajtó szabadság a' censura eltörlésével.
2. Felelős ministerium Buda-Pesten.
3. Évenkénti országgyűlés Pesten.
4. Törvényelötti egyenlőség polgári és választási tekintetben.
5. Nemzeti őrsereg.
6. Közös teherviselés.
7. Urbéri viszonyok megszüntetése.
8. Eskütszék, képviselőt egyenlőség alapján.
9. Nemzeti bank.
10. A' katonaság esküdjék meg az alkotmányra, magyar katonáinkat ne vigyék külföldre, a' külföldieket vigyék el tőlünk.
11. A' Political status foglyok szabadon bocsáttassanak.
12. Unio Erdélyyel.

A pesti nemzetőrök zászlója

Nyárra már Petőfi kétségbeesett panasszal írja:

*Európa csendes, újra csendes,
Elzúgtak forradalmi...
Szégyen reá! Lecsendesült, és
Szabadságát nem vívta ki.*

És így folytatja nem kis büszkeséggel:

*Lánc csörg minden kézen, csupán a
Magyar kezében cseng a kard.*

Hiába fog össze ellenünk az osztrák császár és az orosz cár, a magyar nép 1849 augusztusáig ellenáll, védi szabadságát.

MÉHES GYÖRGY

Kossuth Lajos azt üzente...

Másfél évszázada üzent, de a magyarok máig úgy emlegetik a tüzeszavú, arany igazságokat hirdető politikust: Kossuth apánk. Nagy tisztelet ez. Jelzi népének el nem múlt szeretetét. Nincs magyar anya széles e világon, aki meg ne tanítaná gyermekének: *Esik eső karikára, Kossuth Lajos kalapjára, valahány csepp esik rája, anyyi áldás szálljon rája...*

Monokon született, 1802-ben. A Kossuthok szegény sorsú nemesek voltak. Sátorlajújhelyen kezdte és Pesten fejezte be tanulmányait. A legjobb tanuló volt, a jogi egyetemet is dicsérettel végezte el. Először a dúsgazdag Andrássy gróf ügyvédje, majd 1832-ben követ a pozsonyi országgyűlésben. Megindítja az *Országgyűlési Tudósítások* című lapot, és az új eszmék hirdetője lesz.

Bécs egyre veszélyesebbnek találja Kossuthot. 1837-ben újságcikkeiért letartóztatják, és börtönbe zárják. A fogság azonban csak megacélozza. Itt is a jövőjét építi. Megtanul angolul. Az angolok nagy lexikonában, a Brit Enciklopédiában több helyen is feltüntették azokat a kifejezéseket és szófordulatokat, amelyeket angliai szónoklataiban használt, és amelyek részévé váltak az angol nyelvkinccsnek.

1840-ben az országgyűlés kikényszeríti szabadságra helyezését. Ekkorra már megtanulta, milyen hatalmas a sajtónak, különösen ha olyan ragyogó tollú szerkesztő irányítja, mint ő. Megindítja a *Pesti Hírlapot*. A rendkívül tájékozott, remek stílusú Kossuth óriási sikert arat. Kapkodják a lapját. Az egész ország őt idézi, s Bécszet szidja. 1847-ben Pest megye nagy többséggel követé választja.

Pozsonyban a diétán Kossuth a vezér. Felelős magyar kormányt követel, úrbéri váltságot, sajtószabadságot. Az 1848. március 14-én megalkotott törvényeket Kossuth vezetésével küldöttség viszi fel Bécsbe. Mesébe illő a küldöttség március 14-i útja. Megérkezésüket hatalmas tömeg várja. A bécsiek lelkesedése nem ismert határt. Kossuthban a szabadság hősét köszöntik. Az utcákon hömpölyög a zászlókkal, fáklyákkal, rezesbandával ünneplő bécsi tömeg. Kossuthék kalapjukat lengetve, virágözönben haladnak a palota felé. Úgy érzik ők is, akár a bécsiek, hogy eljött a szabadság.

Kossuthot követé választják.

Negyvennyolcban egyszer régen,
bécsi császár idejében,
márciusi szeles napon
lett a magyar forradalom.
Azóta is emlegették
ősapák sok hősi tettét –
Maros-mente, Duna-mente,
Kossuth Lajos azt üzente...
és ők máris seregeltek!

Lászlóffy Aladár

A pozsonyi országgyűlés

Rügyfakasztó március

Március melege patakokat ébreszt,
erdők vak homályát szoktatja a fényhez.
Szelíd ibolyákkal jelöli az ösvényt,
melyen víg tavaszunk elindulhat tüstént.

Simon Emil

KÁNYÁDI SÁNDOR

TAVASZELŐ

Zajlik a Küküllő,
vonszolódva lépdél,
hátán a sok súlyos
dirib-darab jéggel.

Egyik-másik tábla
tutajnak beillő;
emeli, billenti,
viszi a Küküllő.

Viszi, s ha megunja,
kiveti a partra,
hogy a nap egy kicsit
vékonyítson rajta.

Vállra veszi újra,
s kéri, invitálja,
hogy a nap is üljön
föl a tutajára.

Haszna is van ám az
együtt-utazásnak:
elolvad a jég, s a
füzek kibarkáznak.

CSEH KATALIN

BÖJTMÁS HAVA

Böjtmás hava, március,
Friss fuvallat, idefuss,
Paskolj cseresznyeágot,
Gyümölcsoltó Boldogasszony,
Őrizd az oltott fákat.

Sándor, József, Benedek,
Hozz meleget eleget,
Szent József, osztogasd a sípokat,
Figyeld a madárhangokat.

Böjtmás hava, tavaszelő,
Elment a tél, gyere elő,
Téged várunk, úgy sóvárgunk,
Ragyogással ékesítsd,
Színesítsd kertünk, házunk.

SZÉCSI MARGIT

MÁRCIUS

Déli szellők, fújjatok csak,
játsszatok a hajamon.
Olvassz havat, melengető,
márciusi szép napom.

Fagyos folyó megáradjon,
vessen bimbót minden ág.
Szebb a somfa gyenge szirma,
mint a szürke jégvirág.

Március van, március van.
Ember s állat érzi már,
dong a kaptár, szárnyat rezget
százezernyi kismadár.

Jó volna a nagykabátot
félredobni, s könnyeden
játszani és birkózni a
városvégi zöld gyepen.

Jó volna már munkálkodni,
arra vár a kert, mező.
Szép reményhez, szorgalomhoz
kell a fény, a jó idő.

Pacsirtának kék magasság,
vetőmagnak tiszta föld –
Jöjj el, tavasz, földről, égről
már a telet eltöröld!

SZILÁGYI DOMOKOS versei

TAVASZI NAPOCSKA

Előbújt a
tavaszi napocska.
Tízezer éve
nem ócska.
Sarjad a búza,
ha simogat –
várja a többi
napos napokat.

SARJAD A VETÉS

Sarjad a vetés,
fölhúzódnak a házak:
büszke az új ház,
a vetés alázat.
Majd ha megnő
búza, tengeri,
a ház ki se látszik,
elnyeli, elnyeli.

BERSZÁN ISTVÁN

BUNDAFÜLES SUBANAGY,

AKIVEL SOHASEM JÁR PÓRUL
SENKI

Bundafüles Subanagy hallatlan kalandjairól már sokan hallottak. De azt még senki sem tudja, hogy a mancos vitéz szívében sokáig ott bujkált egy csipetnyi szomorúság.

Eddig még egyetlen meseírónak sem sikerült kitalálnia, hogy mi az oka a borúnak. Így hát nekem jutott a feladat, hogy elmeséljem a szikrányi szomorúság elillanásának szikrát sem szomorú történetét.

Onnan kezdem, hogy legbundásabb Subanagy-barátom álmatlanul töltötte az egész téli álmot, mert éjjel-nappal azon töprengett: ugyan bizony miért árnyékolja be a legpompásabb kalandot is a keserű zárófordulat, hogy valaki mindig póruul jár.

Nos, ez okozta a titkos szomorúságot. Itt van például a malackánál leforrázott ordas. Megengedem – dörmögte magában –, hogy rászorgált a jutalmára, de amikor már olyan szelíd volt, hogy legeslegalul állt az egymás háttára kapaszkodó társak kedvéért, s jámboran túrte, hogy mindenki rajta taposson, szóval ennek a légynek sem ártó jószágnak miért kellett a kétségbeejtő ítéletet hallania: *Forró vizet a kopaszra!*

Vagy az is rendben volna, hogy a vadász kivágja a farkas bendőjéből Piroskát meg a nagymamát. De amikor arra gondolt, hogy azután követ varr a hasába, minden öltésnél felsziszszent, mihelyt pedig odáig jutott a történetben, hogy *itt a vége, fuss el véle*, futásnak is eredt, s meg sem állt a tóig, amelybe a nehéz kövek kíméletlenül behúzták mesebeli cimboráját.

De a tó még be volt fagyva, így hát tovább töprengett a partján, s észre sem vette, hogy a jég lassan olvadni kezd, s egyszer mintha léptek csobbanása is hallatszott volna a vízben. Hirtelen kisütött a tavaszi nap, ő pedig végre kisütötte a barlang homályában sehogy sem lelt teljes igazságot: nem is igazi hős, aki csak

annyira tudja legyőzni az ellenségét, hogy az továbbra is ellenség maradjon.

Bundafüles Subanagy feltarisznyálta magát ezzel a meggyőződéssel, s tüstént a kalandok nyomába vetette magát.

Frissen zöldellő virágos pázsitra érkezett, melynek a közepén egy akol állt. Az akolban – vidám furulyaszóra – aranyszőrű bárányok ugrándoztak. De bezzeg, hogy a farkas sem feküdt már a tó fenekén, régen kirázta a vizet az irhájából, s most ott ólálkodott a bokrok alatt, csak arra várva, hogy le szálljon az alkony.

KINN A BÁRÁNY, BENN A FARKAS

– Csak hogy látlak, farkas koma! – köszöntötte vidáman Bundafüles. – Mi járatban érre felé, ahol még a juhász se jár?

„Hogy nőne árpa arra a mindent meglátó szemedre” – vicsorgott fojtott dühvel a farkas, de nem mert ám így felelni egy medvének.

– Hát... – mondta hátracsapott füllel – tulajdonképpen..., azaz hogy... szóval, éppen vigyázom a bárányokat.

– No, hiszen ez igazán szép tőled! Kell is vigyázni ezekre a bohó kis ártatlanokra. Mindig tudtam, hogy hiába beszélnek annyi rosszat

SZABÓ ZELMIRA rajzai

rólad, alapjában véve te derék, jólelkű ordas vagy. Gyere, játsszunk *benn a bárány kinn a farkast* ezekkel az aranyszörű pajtásokkal. Ez a legjobb társasjáték.

„Nincs veszve minden – gondolta a farkas – ha én nyerek, még jól sülni fog a fogócska”. Megnyalta a száját, s azt mondta a medvének:

– Nosza rajta, szívesen veled tartok!

Hanem amikor a bárányok körbeálltak, s az ordas már alig várta, hogy kijelöljék az első áldozatát, Bundafüles Subanagy váratlanul elfoglalta az egyik göndör fürtű kis kos helyét, s így szólt hozzá:

– Te leszel a farkas, ez az én lompos farkú komám pedig a bárány.

Kellettlenül kullogott be a kör közepére a báránnyá lett farkas, de nem sok ideje maradt bosszankodni, mert a fürge bari már utána is vetette magát. Hej, megugrott az ordas, szedte a lábát íziben, de bizony szaladhatott is, mert a göndörfürtű villámsebesen cikázott a nyomában mindenütt. A többiek pedig folyton összetévesztették őket, s mikor az üldözött át akart surranni közöttük, mindegyre őt gáncsolták el. Így a bari-farkas csakhamar elkapta az irháját. Szégyen szemre vesztésként kullogott volna a körön kívül, de akkor az összes bárány kórusban kezdte bégetni, hogy a következő fordulóban ő akar farkas lenni. Bundafüles Subanagy úgy tett igazságot köztük, hogy egyenként szólította őket, s így szép sorrendben mindannyian sorra kerülhettek. Bizony szaladhatott a farkas, de hiába loholt az istenadta: hol megtépázott, hosszú farkát kapták el a bárányok, hol pedig egyre jobban kilógó nyelvét. Úgyhogy mindig vesztett, s mire végül Bundafüles is sorra került volna, már alig tudott állni a lábán.

– Nem bánom, ezúttal legyél te a farkas, én meg a bárány – veregette vállon a mackó.

De a farkasnak már semmi kedve nem volt a fogócskához. Minthogy már alkonyodott, s hazafelé tartottak az aranygyapjas juhok is, Su-

banagy összeterelte a bárányokat az akol egy szélvédett szögletébe, felpuhította hátukon az aranyszörű takarót, s elnyújtóztatta rajta mesebeli cimboráját. Az agyonhajszolt ordas egész éjjel lakomát álmódott, de nem volt ereje felébredni. Ezalatt Bundafüles megfejte a juhokat, és a hosszú nyelvű falapockával a nagy üstbe sűrűn bele-belekavargatva főzte, főzte a jó zsíros tejet. Reggel, mikor – gyomra éktelen korgására – a farkas végre felébredt, a mackó friss sajttal kínálta. Nem nagyon fiúllott a foga ökelmének ehhez a reggelihez, de hát nagy úr ám az éhség: mohón beleharapott a bárányfehér eledelbe.

– Ki hitte volna! – kiáltott fel meglepetten. De csak amikor az egész tál-gakerék elfogyott, akkor folytatta ekképpen: – No hát, mindig is ezekre a pompás falatokra vágytam. Csak azért fogtam meg a bárányokat és a juhokat eddig, mert ilyen jó sajtszagúak voltak.

Ó, én balga, hogy nem jöttem rá hamarabb?

Belefetyelt még egy lábas üdítő savót, lenyalta a bajuszát, s azt mondta Bundafülesnek:

– Itt a mancsom, nem disznólab: mától fogva vigyázni fogok a nyájra, s jaj annak, aki bántani merészel egyet is közülük.

Bundafüles hamar megtanította, hogyan terelje jó irányba az elcsatangoló birkákat, hogy mindig ő nyerjen a fogócskában, s abban is megegyeztek, hogy az akol körül ólálkodó többi farkassal is megkóstoltatják a sajtot. Így történt, hogy egyre több lett benn a farkas, és egyre bátrabban járhatott kinn a bárány.

Aki nem hiszi, nézze csak meg jól a havasi legelőkön araszoló nyájakat: mindig van körülöttük tíz-tizenöt farkas, akik a sok sajtól meg savótól úgy megszelídültek, hogy közülük nem egy már teljesen kifehéredett. De azt senkinek sem ajánlom, hogy ólálkodva, vagy ne adj' Isten, éjjel közelítsen az akolhoz, mert a fehér farkasoknak ilyenkor – úgy tudjátok meg – az agyaruk is fehéren villan.

(Folytatása következézik.)

KEREK EGY ESZTENDŐ

Böjtmás Tavaszelő – Kikelet hava MÁRCIUS

VÁRADI PÉTER PÁL fotója

A március név, akárcsak tizenegy jól ismert társa, latin eredetű. A hónap magyar nevei, tavaszelő, böjtmás, kikelet hava a lényegét meséli el róla: érkezik a tavasz, ébred a természet, húsvétra készül, böjtöl, megtisztul az ember is. Március a szigorú böjt

hónapja volt a régiéknél, ezért dínomdánomot hiába keresünk e hónap népszokásai között. Pedig a tavasznak örülnek növények, állatok, emberek, mióta világ a világ. Már az ókori görögök, rómaiak is ünnepnappal köszöntötték a kikeletet. Magyar falvainkban a vidám-zajos telte-

mető szokásokat korábban, farsang végén, illetve később, húsvét táján tartották.

De lássuk a márciust. Régi tavaszi naptárunk **Gergely-napjával**, március 12-ével kezdődik. Ez a névnap I. Gergely pápa emlékét őrzi, aki 590-604 között vezette az egyházat, a tudomány és a művészet pártfogója volt. Iskolákat alapított, és ő rendszerezte a középkor valóságos énekművészetét, a róla elnevezett gregorián énekeket.

Régen Gergely napja nemcsak a tavasznak, hanem az iskola második félévének is kezdete volt. A

Gergely-járás szokása valójában tehát nem más, mint iskolába hívogató. Diáktoborzó gyermekcsapatok járták be a városokat, falvakat. Szent Gergely, az iskolák védőszentje vitézeiként köszöntötték a ház népét, a lányoktól botjaira szalagot, a gazdától szalonnát, gabonát, pénzt, a szülőktől új diáktársakat kértek.

Sok Gergely-napi köszöntőt jegyeztek fel. Ezek közül a Somogy megyei változatot Kodály Zoltán kórusműben dolgozta fel.

Hódmezővásárhelyen így toborozták a diákokat:

Gergő pápa napja
ma van e világba’.

Készülj, gyerek,
mindjárt viszünk iskolába.

Eleget hevertél
itthon a kuckóba’;

Sokat kandikáltál
a kásás fazékba.

Ne bújj azér’, István,
Gyurka, Pétör, Jankó!

El ne szaladj, András,
Mihály, Samu, Ferkó!

Könyvet vétecs, József,
Dániel és Lackó!

Elbírsz egy ábécét
te is, öcsém, Palkó!

GÖNCZ JÁNOS festményei (Szlovénia)

A drága meleget hozó **Sándor, József, Benedek** a tél végleges vereségét hirdeti. Egy bölcs és meggyőző erejű megfigyelés szerint Szent József után, ha pörölyvassal ütögetik a földbe a fűvet, akkor is előbújik.

A **Gyümölcsoltó Boldogasszony** napjához fűződő szokások, hiedelmek a természetet ismerő és tisztelő emberi közösség hajdani rendjéről mesélnek. A Gyümölcsoltókor beszemzett ágat levágni vagy letörni nem volt szabad, mert vér folyt belőle. A kertész ilyenkor magát is megkarcolta: mintegy önmagát is jelképesen beoltotta. Ezen a napon a gazda kinyitotta az istállóajtót szállást kínálva a fecskéknek, ugyanis amelyik házban fecskék fészkelnek, azon áldás van, s tűzkár sem eshetik benne.

A **tavaszi munkáknak** – trágyázás, szántás, vetés, ültetésnek is szigorú rendje volt, hiszen ezek a munkák ember és állat betevő fajtáját alapozták meg egész évre. Az égiek segítségével nélkül az ember nem boldogulhatott. A munkát mindig maga a gazda indította el meghintve a földet, a barmokat és az ekét szenteltvízzel. Csak holdtöltekor, a karácsonyi asztról levett abroszból vetettek. A babot csak olyan mélyen volt szabad elvetni, hogy mindig meghallja a harangszót, mert akkor gyorsabban fejlődik.

Itt a tavasz. Hamarosan kivirágoznak kertek, fák, leányok.

Zsigmond Emese

VAS GÉZA
fotója

4. Kázmér

Patkány- és mindenféle féregűző nap

12. Gergely

Gergely-járás. A gyerekek verselve, énekelve elsősöket verbuváltak az iskolába, és adományt gyűjtöttek.

18. Sándor

Az első meleghezó nap.

Sándor, József, Benedek zsákban hoz majd meleget.

19. József

Az asztalosok, ácsok védőszentje.

Ha szivárvány van e napon, jó termés várható.

Ekkor engedik ki a méheket, ekkor hajtják ki a marhákat a legelőre.

József kedvessége: jó év kezessége.

21. Benedek

A tavasz első napja, a napéjegyenlőség ideje.

Ha dörög e napon, szárazság lesz nyáron.

24. Gábor –

A káposzta ültetésének napja.

25. Gyümölcsoltó

Boldogasszony – Gyümölcsfaoltás, szőlőmetszés napja.

PETŐFI SÁNDOR

A HUSZÁR

Szegény legény vagyok,
Nincs semmi vagyonom;
Szívem sem az enyém,
Rég bírja galambom.

Életem pedig,
Hazám, te szent hazám,
Kész áldozat gyanánt
Tenéked áldozám.

Ami még megmaradt:
Te szűz becsületed,
Magammal viszlek el,
Te sírba szállsz velem.

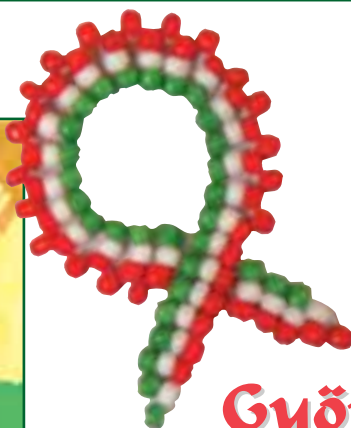

Bálint Szilvia,
Szilágysomlyó

PETŐFI

Petőfi a harcmezőn...
Kard a kezében,
Büszkeség a lelkében.
Bemmel harcolnak,
Kardot forgatnak.
Baj van, baj van,
Mondja a magyar,
Támadnak az oroszok,
Győzni is akarnak.
Győznek is.
Petőfi meghal,
Meghal az életben,
Marad a szívemben,
Örökké, örökké,
Ameddig csak élek.

Oltean-Péter Boróka,
Marosvásárhely

Gyöngykokárda

Anyagszükséglet: kb. 1 méter drót, 30 zöld, 30 fehér, 48 piros gyöngyszem

1. Egyméteres drótszálat félbehajtunk, végére felfűzzük a zöld zárószemet.

2. Egy piros és egy fehér szemet fűzünk fel az egyik drótszálra, a másikat mindkét szemén át dugjuk. Így nem mozognak, megfeszülnek a szemek.

3. A következő sorban 3 szemet fűzünk fel, 1 pirosat, 1 fehéret, 1 zöldet, megint átbújtatjuk a drótot, és ezt 6-szor megismételjük.

4. Most 18 olyan sor következik, ahol nem 1, hanem 2 piros, 1 fehér, 1 zöldet fűzünk. A drótot csak az egyik piros szemén bújtatjuk át, így szép „koronája” lesz a kokárdának.

5. A díszítő sorok után visszakanyarodunk a kokárda szárához, és újra 3 piros, fehér, zöld szemet fűzünk. Következik a záró piros, fehér, majd az utolsó zöld szem.

6. A drót végét elvágjuk, és behajtjuk az utolsó gyöngyszem alá.

A KÉPMÁS című folyóirat nyomán

Pernes Aliz Iris, Szilágysomlyó

Kard

1. Készítsük el erős, de hajlékony drótból a kard vázát, végeit tekerjük össze.

2. Aracetbe áztatott újságpapírdarabokkal borítsuk be legalább 4 rétegben, a papírcsíkok fedjék egymást. A legfelső réteget színes papírból készíthetjük.

3. Fűtőtesten szárítsuk meg. Csákovály a fejükön veszély nélkül harcolhatnak egymással a vitézek.

**PÁLYÁZATI FELHÍVÁS
NEVELÉSI-OKTATÁSI, VALAMINT
TANKÖNYV- ÉS TANESZKÖZ-
TÁMOGATÁS IGÉNYLÉSÉRE**

A pályázat célja: a romániai magyar nyelvű oktatás és nevelés anyagi támogatása.

A pályázók köre:

Nevelési-oktatási, valamint Tankönyv- és taneszköz-támogatásban részesülhet az a pályázat benyújtásáig 18. életévét be nem töltött kiskorú, aki Romániában működő oktatási intézményben alap- vagy középfokú tanulmányait magyar nyelven folytatja; valamint az, aki fakultatív magyar nyelvű oktatásban részesül, és lakóhelyén nincs megfelelő szintű magyar nyelvű oktatás;

A támogatás összege és jogcíme:

**A. NEVELÉSI-OKTATÁSI
TÁMOGATÁS**

– Gyermekenként 20.000 Ft-nak megfelelő összegű Nevelési-oktatási támogatásban részesülhet a saját háztartásában kiskorú gyermeke(ke)t nevelő szülő/nevelőszülő minden olyan kiskorú gyermeke után, aki:

1. romániai alap- vagy középfokú oktatási intézményben magyar nyelven tanul (a fakultatív oktatásban résztvevők pályázatait iskolánkénti egyéni elbírálásban részesülnek);
2. moldvai magyarok esetében nem intézményesített magyar nyelvű oktatásban részesül.

**B. TANKÖNYV- ÉS TANESZKÖZ
TÁMOGATÁS**

– Gyermekenként 2.400 Ft-nak megfelelő összegű Tankönyv- és taneszköz támo-

gatásban részesülhet a saját háztartásában kiskorú gyermek(ek)et nevelő szülő, amennyiben a kiskorú gyermek(ek):

1. romániai alap- vagy középfokú oktatási intézményben magyar nyelven tanul (a fakultatív oktatásban résztvevők pályázatait iskolánkénti egyéni elbírálásban részesülnek);
2. moldvai magyarok esetében nem intézményesített magyar nyelvű oktatásban részesül.

Mindkét (A. és B.) támogatás 2006-2007. tanévben egy alkalommal igényelhető. Az A. és B. pontok alatt megjelölt támogatás együtt pályázható (egy pályázati csomagban).

Pályázati határidő:

Jelen pályázati felhívás alapján a 2006-2007. tanévben igényelhető támogatásokra **2007. február 5-től, április 30-ig terjedő időszakban folyamatosan** lehet pályázni.

A 2007. április 30-a utáni postai bélyegzővel beérkező pályázatok érvénytelenek.

Pályázati feltételek:

- megfelelően kitöltött pályázati adatlap
- kötelezően csatolandó mellékletek:
 - a.) a pályázó szülő vagy nevelőszülő személyazonossági igazolványának fénymásolata;
 - b.) a kiskorú gyermek(ek) születési anyakönyvi kivonatának vagy 14 év feletti kiskorú személyazonossági igazolványának fénymásolata;

Amennyiben a kiskorú családneve nem egyezik meg a pályázó szülő/nevelőszülő családnevével, mellékelni kell a következő dokumentumok valamelyikének fénymásolatát eset szerint:

- 1) válasz esetén a válásról és a gyermek jogállásának megváltoztatásáról szóló bírósági végzés;
- 2) házasságon kívül született 14 év feletti kiskorú esetén a gyermek születési bizonyítványa;

3) gyámok és nevelőszülők esetében a nevelőszülő megbízásáról szóló hatósági döntés.

c.) a kiskorú gyermek iskolalátogatási igazolásának eredeti példánya, amely tartalmazza az adott osztály/tagozat/csoport tannyelvének megjelölését (ezen igazolások kibocsátására vonatkozó típuskérvény a pályázati csomagban mellékelve);

d.) a moldvai magyarok magyar tannyelvű oktatásban való részvétele esetében, iskolalátogatást igazoló irat, vagy ennek hiányában a Moldvai Csángómagyarok Szövetsége által kiállított magyar tannyelvű oktatást igazoló irat eredeti példánya. A „Szülőföldön Magyarul” támogatási program lebonyolításában az Iskola Alapítvány együttműködik a Romániai Magyar Demokrata Szövetséggel.

A pályázati csomag beszerezhető: az RMDSZ helyi szervezeteinél, a megyei Tájékoztató irodáknál.

A pályázatok leadása: ajánlott postai küldeményként az Iskola Alapítvány postafiók címére kell küldeni 2007. ápr. 30-ig. Ez a cím a pályázati borítékon található.

A pályázat elbírálása és támogatás folyósítása:

A pályázatokat az Iskola Alapítvány kurtóriumára bírálja el 30 napon belül, amely határidő hiánypótlási felhívás esetén egy alkalommal további 15 nappal meghosszabbítható. A döntésről a pályázókat az Iskola Alapítvány levélben értesíti. A támogatás folyósítására – minden feltétel teljesítése esetén – az elbírálást követő 60 napon belül kerül sor, a pályázati adatlapon megjelölt módok szerint.

További tájékoztatás munkanapokon 10⁰⁰–14⁰⁰ között a 0-800-800-137 ingyenes telefonszámon, az iskola@rmdsz.ro e-mail címen, valamint a megyei Tájékoztató irodákban igényelhető.

KEDVES SZÜLŐK, PEDAGÓGUSOK!

**Köszönjük, hogy személyi jövedelemadójuk 2%-ával támogatták a
NAPSUGÁR ALAPÍTVÁNYT.**

Az Önök pénzével a gyermekeknek szereztünk örömet: az illyefalvi táborra és sok-sok jutalomkönyvre költöttük.

Fundația Culturală Napsugár; Cod de identificare fiscală: 7714627

Cont IBAN: RO16RNCB0106026613330001

Leadási határidő 2007. május 15.

Köszönettel

a **NAPSUGÁR** és a **SZIVÁRVÁNY**

*
– Még mindig olyan szórakozott a férjed?
– Bizony igen. Ma reggel is a kisfiam fejét ütögette a kiskanállal, és a lágytojáást simogatta meg.

Maracsineszku Tamara, Nagyvárad

*
Az oroszlánkölyök egy embert kerget a fa körül. Az anyja rászól:

– Hányszor mondtam, hogy ne játssz az ennívalóval!

Tankó Balázs, Marosvásárhely

*
– Szörnyű, hogyan öltözködik a mai fiatalság! Nézze például ott, azt a fiút!

– Az az én lányom.

– Elnézést, nem tudtam, hogy ön az anyja.

– Az apja vagyok.

Vizi Ágnes, Küküllőkeményfalva

*
Fogorvosnál:
– Doktor úr, nagyon sárgák a fogaim. Mit tudna ajánlani?
– Hmm... talán egy barna nyakkendőt!

Koncz Kriszta, Szatmárnémeti

*
– Melyik tyúk tojja a kindertojáást?

– Hát a kindermagos!

Molnár Anita, Désháza

*
– Mi a székely energiaital?
– Kútbull.

Tolnai Máté, Szilágfőkeresztúr

*
A medvecsaládhoz vendégek érkeznek.

– Még be sem mutatkoztál! – mondja az anyamedve a fiának.

– Bocs!

Kelemen Kriszta, Parajd

① **Horváth Mária, Csíkdánfalva:** egészítsd nevekbe a betűsorokat, majd olvasd sorba az első betűket!

	I	B	O	R
--	---	---	---	---

	N	I	T	A
--	---	---	---	---

	I	R	Á	G
--	---	---	---	---

	L	P	Á	R
--	---	---	---	---

	A	N	Y	I
--	---	---	---	---

	A	L	Á	N
--	---	---	---	---

② **Kővári Renáta, Csíkszereda:**
1. Vízi jármű 2. Időmérők 3. Virág áll benne 4. Más szomját oltja 5. Ravasz állat 6. Alvóbútora 7. Vándormadár

1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			LY

③ **Tolokán Andrea, Marosludas:**
1. Hallószerve 2. Koranyári gyümölcs 3. Kismacska 4. Nem érdes 5. Becézett Katalin 6. Nem arra

1			
2			
3			
4			
5			
6			

④ **Molnár Anita, Désháza:**

1. Tata párja 2. Becézett Árpád 3. ..., retek, mogyoró 4. Lábunkra húzzuk 5. Innivaló 6. Gyűlöli 7. Nyakravalója 8. Öt meg öt 9. ...-mozog 10. Becézett Zoltán 11. Nem arra 12. Kicsi ellentéte 13. Idős 14. Madáruha

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

⑤ **Mag Béla, Balánbánya:**

1. Vízlelőhely 2. Nem itt 3. Fűszerez 4. Ragadozó madár 5. Egy kezünkön öt van belőle 6. Fehér, mint a ... 7. Épület

1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		

Jakab Szidónia, Csíkmenaság

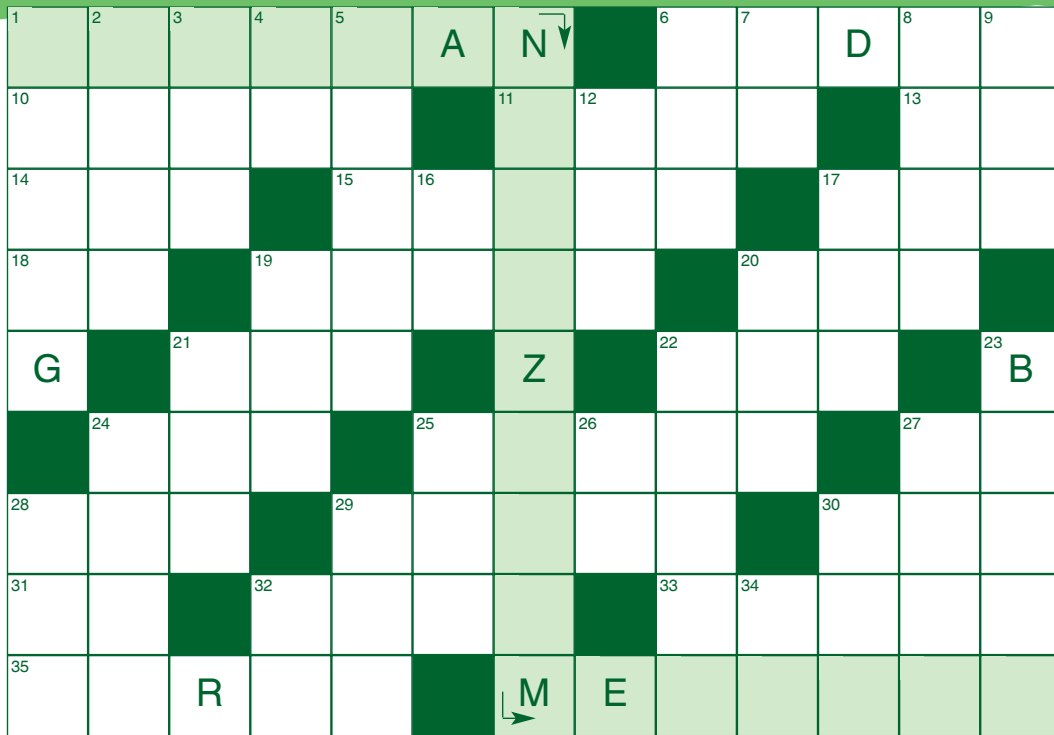
⑥ **Kiss Tamás, Nagyvárad:**

1. Kenyérsütő mester 2. Becézett Erika 3. Tászt 4. Színes évszak 5. Szalad 6. Kezével jelez

1		
2		
3		
4		
5		
6		

FEBRUÁRI MEGFEJTÉSEK

1. farsang 2. téli álom 3. hóember 4. szánkó 5. korcsolya 6. hógolyó

A rejtvény megfejtése egy jól ismert szólás második része. Ha szeretnél részt venni a pályázaton, első részével együtt küldd el a szerkesztőség címére! a Rejtvenykirály

VÍZSZINTES

1. A megfejtés

- Téli hőmérséklet
- Sárgásbarna szín (OKKER)
- Bízik benne
- Vés
- Betegség
- Beteget gondozott
- Testünket fedi
- Botvég!
- Csónakot hajtanak vele
- Állati eredetű élelem
- Vevő ellentéte
- Kezdődik a vásár!

24. Zsemlevég!

- Vizes földdel bepiszkít
- Kis Anna névjegye
- Ilyen kerék is van
- Családhoz tartozó egyén
- Bátor igéje
- Szintén
- Brekegő állat
- Világjáró
- Körbe mozog

FÜGGŐLEGES

- Erősen sír
- Takarékos nép

3. Mászor páros betűi

- Kis Edit névjegye
- Szép teljesítményt elismerő szó
- Húsít páratlan betűi
- Lekvár
- Nem gyenge
- GÓR
- Végül kilő!
- Eperbél!
- Szomorú
- Veder közepe!
- Épület
- Női énekhang
- Madárcsapat teszi ősszel

- Székelyföldi város (BARÓT)
- Vízzel tisztító
- Tömérdek
- Románia gépkocsi-jele
- Végtagja
- PIF
- Sok idővel ezelőtt
- Földbe vetik
- Bús Olga névjegye
- Személyes névmás

A JANUÁRI REJTVÉNY-PÁLYÁZAT megfejtése: *Isten éltesen, Napsugár!* Könyvjutalmat nyertek: **Jakab-Tatár Edina**, Tekerőpatak; **Póti Attila** és **Brigitta**, Szilágyper; **Rostás Szandra**, Kispereg; **Bodi István**, Abosfalva; **Tatár Ágnes**, Barót és a **csíkszeredai Művészeti Líceum IV. C és D osztálya**.

7 Egy járókelő megkérdi a másikat:

– Mondja, hogy juthatok el legkönnyebben a kórházba?

A választ a rejtvény alsó sorában olvashatod.

1. Vízi állat 2. Kezdődik a tréfa! 3. Egyik lábát a másik után teszi 4. Kobak 5. Szántóeszköz 6. Vajat kenyérre tesz 7. Ébred a nap 8. Kés vágórésze 9. Nem ide 10. Fésülni szoktuk 11. Nem fölé 12. Szaglószer 13. Piros angolul 14. Ugrás közepe! 15. Harap 16. Betűvető 17. Retteg

Barátosi Levente, Dés

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17

LEVELEZŐ

Kedves olvasóink!

A nagyváradai Móra Ferenc Vers- és Prózamondó

Versenyen **Napsugár** különdíjat

nyert: **Mezei Zsombor** és **Holt Valentin** Nagyváradról, a margittai **Bódiss Boglárka** és a tamási **Borzási Dávid**.

Két iskolaújságot mutatunk be nektek. Csupa vidámság és jó ötlet a **sepsiszentgyörgyi** Váradai József Iskola *Mozaik* című tudósítója, és a **márfalvi** Nyíró József Iskola *(G)Átütők* című diáklapja.

A **szászrégeni** A. Maior Gimnázium IV. B osztályának csapata megnyerte a megyei anyanyelvi vetélkedőt – számol be büszkén **Suteu Erika**.

A **magyarkirályfalvi** III.-IV. B osztály vidám műsorral csalogatta iskolába az óvodásokat.

Szalagaitok körülérik a fél világot, fényképeitek, üzeneteitek köteteket töltenek meg. Köszönjük mindenkinek a jókívánásokat, és megértését kérjük azoknak, akik nem fértek be évfordulós oldalainkra. A friss üzenetek küldői: **Tekeres Barbara**,

Kelemen Kriszta, Parajd; **Molnár Csongor**, **Izsák Noémi**, **Gáspárik Márton**, Marosvásárhely; **Valentin Eleonóra** és **Krisztián**, Szilágyolompért; **Dohi Alfonz** és **Ruben**, Kőszegremete; **Lőrincz Krisztina**, **Tolnai Eszter**, Szilágyfőkeresztúr; **Kubinyi Regina**, **Farkas Vivien**, Szatmárnémeti; **Karsai Csaba**, Érmihályfalva; **Tolnai Edina**, **Kovács Albert**; **Horváth Tamara**, Nagyvárad; **Vadas Anita**, Szilágypanit; **Tókos Bence**, Székelyudvarhely; **Nagy Miklós**, **Konnát Levente**, **Dombi Dalma**, Kovászna; **Nagy Balázs**, **Vicsai Mária**, **Both Miklós**, Monó; **Juhász Kincső**, Csíkszereda; **Gábos Réka**, Kolozs; **Bartha Vivien**, Tordaharaszto; **Bartus Mihály**, Székelymuzsna; **Moarcăș Ana**, Keresztvár; **Both Erika**, Csíkkarcfalva; **Török Andor**, Gógán; **Jakab-Tatár Edina**, Tekerőpatak; **Csillám Renáta**, Nagyiratos; **Gazsi Evelyn**, Magyarlapád; **Szakács Lehel**, Szentkatolna; **Gombos Kincső**, Zilah; **Lacz Bernadett** és **Norbert**, Csíkszentgyörgy; **Sárga Angéla**, Felsőbánya; **Bács Szidónia**, Étfalva-Zoltán; **Székely Bernadett**, **Tulogdi Anett**, Margitta; **Kompórály József**, Nagyajta; **Lőrincz Brigitta**, Jákótelke;

Kálmán Beáta, Magyarkirályfalva

Farkas Natália, Gyergyócsomafalva; **Csorba Beáta**, **Ghinea Boglárka**, Vargyas; **Tordai Loránd**, Gyulakuta; **Nagy Henrik**, Bálványosvár-alja; **Bíró Erika**, Magyarózd; **Tőkés Botond**, Aranyosegerbegy; **Liber Brigitta**, Bethlen; **Badi Noémi**, Alsócsernáton; **Póti Brigitta és Attila**, Szilágypér; **Kozák Blanka**, Málnásfalva; **Póka Levente és Szilárd**, Kalotaszentkirály; **Molnár Andrea**, Brassó; **Kádár Roxana**, Ágya; **Lukács Alexandra**, Csedreg; **Kerekes Henrietta**, Sepsiszentgyörgy; **Józsa Mihály**, Marosszentkirály; **Vass Réka**, **Török Katalin**, Székelykocsárd; **Kiss Szilárd**, **Másody Lilla**, **Sárosi Áron**, **Bálint Krisztina**, **Kávor Noémi**, Kolozsvár; **Sánta Rita**,

Csíkszentsimon; **Kurkó Mihály**, Csíkszentdomkos; **Oláh Márta**, Micske; **Pap Laura**, Ákosfalva; a **baróti** IV. C; a **margittai** IV. G; a **mezőfényi** II.; az **érkötvélyesi** II. C; a **nyárádszentbenedeki** II-IV.; a **lukafalvi** II. A; a **segsvári** III. C és IV. E; a **gyulakutai** IV. A, B; a **tordaharaszto** IV.; a **csíkjenőfalvi** IV.; a **tekerőpataki** III.; a **zimándújfalvi** II-IV.; a **dési** IV. E; a **tordaszentlászlói** III-IV.; az **erdőfülei** III-IV.; a **gyergyóalfalvi** III. B; a **visai** III-IV.;

a **zabolai** III-IV.; az **ülkei** IV.; a **csíkmadarasi** III.; a **szilágyosmlyói** III. A és B; a **marosludasi** IV. C; a **szamosújvári** III. és IV. B; az **orbitelki**, a **csíkszentmihályi**, a **barátosi**, a **kovásznai**, a **csíkdelnei**, a **városfalvi**, a **homoróddaróci**, a **homoródszentmártoni**, a **homoródszentpáli**, a **homoródszentpéteri**, a **csíkmenasági**, a **bágyi**, a **recsenyédi**, a **magyarberkeszi** kisiskolások; a **gyergyószentmiklósi** Fogarassy Mihály Iskola II. A, a Kós Károly Iskola IV. A, a Vaskertes Iskola III. A; a **kolozsvári** Brîncuși Iskola III. B; a **marosvásárhelyi** Bolyai Farkas Líceum III., a I. Cuza Gimnázium IV. E; a **nagyvárad** Dacia Iskola III. B, a Decebal Iskola II. és IV. B, az O. Goga Iskola II-IV. D, a Szent László Gimnázium III. A; a **zilahi** I. Maniu Iskola II. B; a **szászrégeni** A. Maior Gimnázium IV. B; a **szatmárnémeti** Hám János Iskolaközpont, a L. Blaga Iskola I-IV., a Bălcescu-Petőfi Iskola II. C; a **brassói** Áprily Főgimnázium I-IV., a 8-as Általános Iskola IV. F; a **nagybányai** N. Iorga Iskola IV. C; a P. Dulfu Iskola I-IV. osztálya; a **csíkszeredai** Nagy Imre Művészeti Líceum és a **négyfalusi** Zajzoni Rab István Középiskola kisiskolásai.

Könyvmoly

A *Pumukli nyomoz* című könyvet ajánlom mindenkinek. Olvassátok el! Megtuntam Pumuklitól, hogy akárkinek nem nyithatunk ajtót.

Rigó Miksa, Homoródmás

Fodor Sándor: Csipike, és Milne: Micimackó című könyvét ajánlom mindenkinek, nagyon jók. **Boncz Izabella, Székelyudvarhely**

Joy Adamson: Elza és kölykei. Ez a könyv egy oroszláncsaládról szól, amelyet a szerző és férje nevel fel. Nagyon megható és igaz. Elza ugyan meghal, de kölykeiről tovább szövődik a mese.

Dósa Fülöp Karolt, Marosvásárhely

Kedvenc könyvem *Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk.* Nagyon tetszik, mert a főhős életét kockáztatja pajtásaiért. Mindenkinek ajánlom.

Almási Zsuzsa, Margitta

Both Máté Dénes, Magyarvalkó

A könyv a legjobb barátom,
Ha kedvem van, olvasom.
Sok jót és tanulságot,
Örömet és boldogságot,
Benne mind megtalálom,
Ezért mindenkinek ajánlom!

Gazsi Evelyn, Magyarlapád

TESTVÉREK KUCKÓJA

Alexandra 17 éves, és egész héten Sepsiszentgyörgyön van, a Liceumban. Amikor hazajön, és van ideje, olvas. Rá hasonlítok, mert én is szeretek olvasni. Nagyon szeretem, és az összes virágot egy csokorba kötém, és neki adnám.

Moarcş Ana, Keresztvár

Gyöngyvér 12 éves. Gyakran szoktunk veszekedni, de aztán kibékülünk. Szoktunk vicceket olvasni, és nagyot kacagunk rajtuk. Örülök, hogy van testvérem, mert ha nem volna, unatkoznék.

**Kasza Bernadett,
Csíkszentgyörgy**

Az én testvérem tíz éves. Nagyon jól egyezünk, szeretem őt, mert sok mindenre megtanít.

Székely Emese, Vámosgálfalva

A testvéremet Szidinek hívják. Tíz hónapos. Sokat játszom vele, majd ha nő egy kicsit, sok mindenre megtanítom. Nagyon szeretem őt.

Réti Ingrid, Vámosgálfalva

A testvérem, Máté két évet töltött. Már készül óvodába. A Mikulástól csak diót kért, nem valami nagyon drága dolgot. Ő egy kicsi meglelelkű baba. Nagyon szeretjük.

Jancsó Boróka, Lemhény

Nekem 2 testvérem van. Én vagyok a legnagyobb. A lánytestvérem 6 éves, a fiú 8. Szoktunk verekedni és veszekedni. Anyukám mindig azt mondja, hogy jobb kibékülni, mint összeveszni, ezt én is így vélem. Nagyon szeretem őket meg a családomat.

Kádár Roxana, Ágva

Szólj, szám!

Havonta
3 díjat
sorsolunk!

1. Gyűjtsetek egytagú szavakat, amelyek **j-vel** illetve **ly-nal** kezdődnek vagy végződnek.

2. A magyar nyelv finom műszer. Egyetlen betű megváltoztatja a szó jelentését. Írjatok egy-egy mondatot mindenik szóval.

ötön – öten

havasok – havasak

helység – helyiség

egyelőre – egyenlőre

3. Ússzunk szembe az árral! Keressünk magyar szavakat a nyelvünket előzőlő angol megnevezések – **e-mail, internet, mobil, sms, fájl** – helyett. A leg sikerültebb ötletet külön jutalmazzuk és népszerűsítjük.

Januári megfejtések: 1. A *lat* régi súlymérték. *Latba vet* – befo lyást érvényesít. *A sut* szűk kuckó a kemence mögött. *Sutba dob* – félredob mint használhatatlant. 2. *Maros-, Kézdi-, Fugyi-, Hódmező, Gyerő-, Kékes-, Somlóvásárhely; Mirk-, Marton-, Akna-, Német-, Bala-, Jászvásár; Vásárostelke, -kút, -béc, -falu, -micske, -dombó, -namény, Pétervására;* 3. A *hó szítál, esik, pilinkél, szállingózik, kavarog, darál, szakad, harmatozik, pelyhedzik, hulldogál, kásázik, havazik; hódara, hófelleg, hóbagoly, hóláncc, hóágyú, hóhányó, porhó, porkahó, műhó, stb.* **Nyertesek:** a **marosvásárhelyi** M. Viteazul Gimnázium III. D és E osztálya; a **gyergyóalfalvi** III. B és a **segessvári** III. C osztály.

Vágjátok ki,
és ragasz-
sátok neve-
tek mellé a
gyűjtőlapra.

Apaí Mihály címere

MÁRCIUS

Itt születtem

Áprilisi *Itt születtem* rovatunkban Szilágycseh harcos múltjával és dolgos, no meg táncos, színjátszós jelenével ismerkedünk.

Hétfalu címere

Négyfalu, volt Szecseleváros, a Brassótól 15 kilométerre négy egybeépült csángó-magyar faluból létrejött település ma már megyei rangú várossá nőtte ki magát. Már csak a helybeliek tudják, melyik Bácsfalu, Türkös, Csernátfalu, Hosszúfalu. Földrajzilag, néprajzilag ide tartozik még Háromfalu: Tatrang, Zajzon, Pürkerec. Ez összesen ugye hét. Hétfalu a gyűjtőneve annak a hét barcasági csángó-magyar falunak, amelyek lakosai a történelem forgatógábjában igyekeztek megőrizni önazonosságukat ebben a különleges világban, amelybe a Kárpát-kanyar összezárt magyarokat, szászokat és románokat.

A hétfalusi csángó falvakat még az Árpád-korban alapították. Orbán Balázs szerint „Hétfalu István korában a Székelyföld kiegészítő része volt. A XI. században e vidék védelmére besenyő népet telepítettek. Barca, Törcs, Tömös, Zajzon, Tatrang és Brassó patakok neve besenyő eredetű.” Az ide telepített magyarok, besenyők és székelyek az ősei a hétfalusi csángó-magyaroknak.

A csángó név jelentése a „csángálásból” származik, de ez nem kóborlást jelent, mint ahogy sokan állították. A majdnem ezer évig egy helyben lakó népre sehogy sem illik a „kóborlás” elnevezés. „Csángálni nálunk azt jelenti: csengetni, a veszedelemről hírt adni.” A közösség emlékezete a környék több lármafájának az emlékét is őrzi.

Első írásos emlékünk I. Lajos király 1366-ban kelt adománylevele.

Az evangélikus egyház iskolaépülete

Van katolikus és református egyházközségünk is.

Minden falunak külön iskolája volt. Jelenleg Négyfaluban 8 óvodában, 5 általános iskolában, 1 középiskolában (Zajzoni Rab István) van magyar nyelvű oktatás.

Az 51 csángó 1848-as vértanú emlékműve

Ezüst úrvacsorakelyhünk
Hunyadi János adománya

Hétfalut megviselte a történelem, hisz valamennyi, Erdélybe bezúduló sereg felprédálta: török, tatár, moldvai, havasalföldi, orosz. Nem csoda, hogy a felhalmozódott keserűség arra ösztönözte az itteni magyarságot, hogy tömegesen vegyen részt az 1848-49-es szabadságharcban a 126. honvéd zászlóaljba tömörülve.

A hétfalusi magyarok többsége evangélikus, de

Szent
Mihály napi
ünnepség
Négy-
faluban

A menyecskek
kontyát csepesz
díszítette.

Híres szülöttünk Zajzoni Rab István néprajzi író, költő és Istók János szobrászművész, a budapesti Bem- és a Széchényi-szobor alkotója.

Hétfalu nemzetiségi arányai folyamatosan változtak: a XIX. századig magyar többségű volt, a XX. század elején a románok száma megközelítette a magyarokét, az 1992-es népszámlálás adatai szerint a magyarok száma 11 043, a románoké 25 171, a szászoké mindössze 117.

A lakosság alapfoglalkozása a földművelés volt az erőltetett iparosításig. Szötteseinket a XIX-XX. század fordulóján Európaszerte keresték, gazdag hímestojás-mintakincsünknek csodájára jártak a néprajzkutatók. A hétfalusi íróasszonyok mintegy 150 mintát ismernek: „Hétfaluban az a szokás, írva szép a piros tojás”.

Szászos viselet
és írott tojások

Mellboglár
– kősonyű

A csángó női népviselet két féle, az egyik az ősi hámosrokolya, melynek eredetét a honfoglalás korából származtatják, a másik egy szászosabb változat. A kősonyű (mellboglár) és az öv, a gazdagság jelei voltak. Az ünnepi viselet darabjai: gyolcsing, lájbi, alsó szoknya, felső szoknya, kötény, hímzett kézelő, kősonyű, öv, menyecskeszalag, gyökérqyönqy, szalagok.

A borica az egyetlen fennmaradt hétfalusi csángó férfikörtánc. Régen aprószentek napján egész Hétfaluban járták, ma már csak Háromfaluban honos.

Köpe Ilona tanító néni és tanítványai a négyfalusi G. Moroianu középiskolából.

MÁRCIUS

– Nyitni-kék, nyitni-kék! –
kiabálta torkaszakadtából Cini, a széncinke. Bezzeg nem volt most pihegombolyag! Tollait szépen lesimította, s még a szemét is behunyta nagy igyekezetében.

– Skrék! Hát persze, hogy nyitni kell! – kurtantott vidáman Matyi, a szajkó. – A zenekar játssza el a tavaszi nyitányt. Hol vannak a muzikusok?

– Jövünk már! – fuvolázta a feketerigó egy bokor alól.

– Si-si-si-si-si-siiii – csicse-regte a citromsármány.

– Hou-hou – bűgött a kék-galamb.

– Zitt-zitt-zitt-zitt-szett-szett-csat-csiteri-dia – csengett ezüstösen az erdei pinty éneke.

– Kop-kop-kop – dobolt vidáman a nagy fakopáncs.

– Kükkli-vi-kükkli-vi-tixi-tixi-tixi-pié-trrü-trrü-tixi-fix-csü-csü-csü-ko-ku-kiklix – kapcsolódott be tiszta hangjával az énekesrigó.

– Kár-kár-kár örvendezni már, hullhat még a hó, jöhet téli zimankó – recsegte irigyen a vetési varjú.

– Skrék! – kiáltotta Matyi –, ne légy vészmadár, inkább tatarozd a fészket, hamarosan szükséged lesz rá.

– Ki fog meg? Ki fog meg? – rohant ki a bokor alól egy szépséges nyúlleányzó.

No, egyszerre öt nyúllegény is a nyomába eredt. Lett is vidám fogócskázás, csak úgy libegtek a kanálfülek a nagy szaladásban.

– Fiatalság, bolondság – nézett ki sóváran a virágzó sombokor alól Kaján, s megnyalta a szája szélét. Szívesen evett volna egy kis nyúlhúst, de belátta, hogy ebből a rohanó társaságból nem lesz számára pecsenye. Így hát inkább a sárga citromlepkét figyelte, amint orra előtt vitorlázott át a réten.

– Rőf-rőf – döcögött át a tisztáson elnehezült testtel Pofa, a vaddisznókoca. Alkalmas gyermekszobát keresett születendő malacai számára, így hát bevette magát a bokrok sűrűjébe, és kényelmesen elnyúlt a puha avaron. Észre

– Kilenc! Kilenc kismalac született! – újsá-golta.

– Uiii, uiii – lökdösődtek a csíkos malackák karikába kunkorított farkincával. Mindegyik szeretett volna hozzáférni az életet adó tejforráshoz.

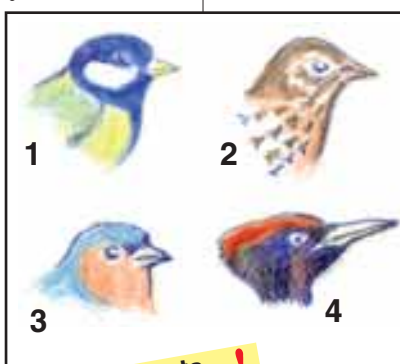
Pofa elnyúlt az egyik oldalán:

– Szopjatok csak, szopjatok, hogy nagyra nőjetek – röfögte szeretettel.

Közben Matyi már az erdő szélén üldögélt a nagy gyertyánfa ágán, ahonnan éppen rá lehetett látni a falura. Az egyik ház kéményén ott állt fél lábon egy szép, nagy gólya.

– Kelep is megjött! – örvendezett Matyi, s úgy előrenyújtotta a nyakát, hogy majd leesett a fáról. – Kelepet már látom, de hol van Cikó, a párja?

– Kop-kop-kop – kopácsolta a tarkaharkály –, hát nem tudod még, hogy a gólyáknál a hölgyek később érkeznek? Ők is itt lesznek hamarosan, s akkor közösen nekiláthatnak a téli viharok által szétzilált fészkek tatarozásának.

Havonta
3 díjat
sorsolunk ki

KISKÖPÉ

Írjátok a számokhoz a megfelelő betűket!

A. fekete harkály

B. énekes rigó C. széncinke

D. erdei pinty

Januári megfejtések: Télen a

béka az iszapba fúrja be magát, akár meg is fagyhat, nem döglik meg, hanem tavasszal apránként kienged. A kígyók – akár százan is egy kupacban – üregekbe, fák odvába, gyökerek alá vackolják be magukat a hideg elől.

Nyertesek: Orosz Emese, Szatmárnémeti; a marosújvári L. Blaga Iskola IV. B osztálya és a csíkjénőfalvi IV. osztály.

NAPSUGÅR

Szemesé a világ

Posztermadarunk, az **uhu** no meg a **fülesbagoly** – bár kitűnő a hallása – nem is füles (azok csak tollpamacskok) – inkább szemes. Ke-

rek, sárga szeme azért világít a sötétben, mert a legkisebb fényt is magába gyűjti, és visszaveri, mint minden éjjel portyázó állat szeme. A bagoly éjjel vadászik, nappal inkább szunyókál. Te csak negyed környit, ő félkörnyit tudja a fejét elfordítani. Így mozdulatlan testtel is meglesheti a háta mögött surranó zsákmányt.

Ha leveszitek ezt a szörnyű sapkát, és eloldoztok, majd én megmutatom nektek...

Jaj annak a kisállatnak, amelyekre rávillan a **kígyász-ölyv** metsző tekintete.

Vércse vagy szirtisas – minden ragadozó madárnak **sasszeme** van. Vagy inkább **sólyomszeme**? Melyik fiú ne szeretne úgy célozni, mint Cooper hőse, Sólyomszem?

A magyarok szent madara, a **turul is sólyom**, mégpedig **kerecsen**. A magyarok több ezer éve vadásznak sólyommal.

LÁSZLÓ NOÉMI TURPISSÁGOK

Törpekirály, csonka fa, torz csigaház, régi érem, hosszú orr és pisze orr fönt úszik a déli égen.

De ha szemem összehúszom, óriás lesz, ami törpe, lombja nő a csonka fának, terem rajta alma, körte.

De ha szemem lehunyom, szétporlik a csigaház, elgurul a fényes érem, odafönt csak te ágálsz,

hosszú orral, pisze orral – lám, a szemem miket forral!

Csupa szem és fül minden éjjeli állat, a **véznaújju maki** és a **lajhärmaki** is. Az **éji maki** hatalmas gömbszeme vaksötétben sem vak, mert pupillája úgy kitágul, hogy a szivárványhártya teljesen eltűnik. Hihetetlen fényérzékeny, de színvak, hiszen sötétben úgylis minden fekete.

Nem kísértet, csak... „macska vadászik, csizma a lábán, egerek sírnak-rínak a ládán”.

Szilágyi Domokos

Akár hiszed, akár nem, a **levelibéka** nyitott szemmel alszik.

A **gekkónak** cakkos pupillája van.

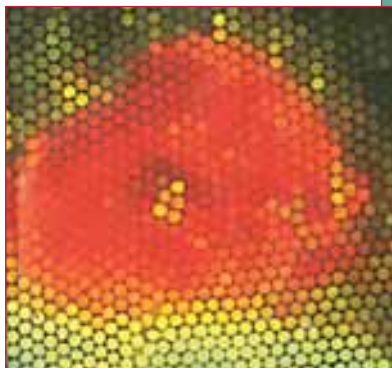
A **krokodil** szeme kidudorodik a fejéből.

A **csigaszem** bot-szarvacská végén ki-be tolnak.

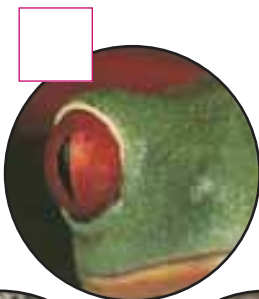

Olyan ez a zöld fémszörnyeteg, mintha egy földöntúli filmből lépett volna elő. Valójában mindössze 2 cm-es. A neve **cicindéla**.

Húszezer szem néz minket! A **rovarok szeme** több ezer egyszerű, egymáshoz kapcsolódó pontszemből áll. Az agyba küldött sok ezer képrész-

letből alakul ki a teljes kép. A mozaikszem nem éles, de a legapróbb mozgást is érzékeli, és egyszerre minden irányba lát. A pipacstól például ilyenek látja egy rovar.

Melyik szem milyen állaté? Írd be a kockába a megfelelő számot!

1. Papagáj
2. Gorilla
3. Imádkozósáska
4. Hal
5. Óriáspanda
6. Levelibéka
7. Szirti sas
8. Uhu
9. Nílusi víziló

Válogatás évfordulós Emlékkönyvünk

nagyváradi oldalaiból

Juhász
Gyula Iskola

Köszönjük azt a sok szépet
és jót, amire megtanítottál
bennünket.

16-os Iskola

Mit adjak a Napsugárnak szülinapra aján-
dékba? Szeretetet, sok évet, sok-sok ilyen
ünnepet.

A szülinapi gyertyák sokáig tartó fényt
gyűjtsanak a Napsugár lelkes munkatársai-
nak szívében.

11-es Iskola

A G. Coşbuç
Iskola Step by
Step osztályai

GRATULĂ
A GEORGE COŞBUÇ ALT ISKOLA
KÖRÖS-PARTI ÉPÜLETÉNEK
TANULOI ÉS TANITOI KÖZÖSSÉGE

„Az a lélek és nyelvet, melyet rövid időre
örökre kapunk, új szellemmel fényezve,
csodálatlanul át kell adnunk utódainknak.”

NAGYVÁRAD
2007. január 10.

Kisszabolcsi Dece

Nap, nap, Napsugár,
Kicsi szívem rád talál.
50 éve kedveskedsz,
Soraiddal melengetsz.
Élj soká, és írd sokat!

O. Ghibu Iskola

Napsugár és Szivárvány,
Minden gyermek nagyon vár,
Tengerparton, hegyvidéken,
Kerek erdő közepében.
Levelezünk, rajzolunk,
Sokat-sokat olvasunk.
Rejtvényeket mind megfejtjük,
A vicceken jót nevetünk,
50 évet megértél,
Soha véget ne érijél!

A. Mureşanu
Iskola

Évek óta hűséges olvasóid vagyunk. E
szokásunkat szüleinktől örököltük, akik
szintén szerettek téged.

**Bălcescu
Iskola**

Dacia Iskola

Kelepeli a gólyamadár:
ötven éves a Napsugár.
Hirdeti a gólyahír,
ünnepeljen, aki csak bír.
Mindenki, aki erre jár,
50 éves a Napsugár!

Decebal Iskola

**L. Blaga
Iskola**

**Lorántffy Zsuzsanna
Református
Gimnázium**

„Hozzon a gyermeknek mindenki, amit tud: játékot, zenét, örömet.” (Kodály Zoltán)
Maradj meg nekünk még sokáig, hadd olvashasson sok gyerek!

L. Suciú Iskola

**Szent László
Katolikus
Gimnázium**

**D. Cantemir
Iskola**

Madár vagyok, nevem Balázs,
A nagyvilág csak kis lakás.
Fél nap alatt átrepülöm,
A veszedelmet elkerülöm.
Fészket rakok magas hegyen,
A szabadságot szeretem.
Szárnyaimmal a szél játszik,
Az óceán tócsának látszik.

Szűcs Balázs

Bár régen indították el a Napsugarat, nagyon sokan szeretik olvasni. Mi is minden hónapban várjuk, hogy megjelenjen. Valódi Napsugarat hoz gyermeki életünkbe.

O. Goga Iskola

Nagyon vártam a mai napot és az ünnepélyt. Felöltöztem a szép ruhámba, és büszkén mentem az ünnepélyre.

Az imádság, a vers és a megemlékezés nagyon meghatott. Az embereknek is nagyon tetszett, mert figyeltek. A tanító nénivel kimentünk a temetőbe, ahol a Gál Dániel illyefalvi szabadságharcos emlékére állított kopjafa mellett szépen énekelünk. A tanító néni is szépen énekelt.

Böndi Beáta, Magyarvalkó

Tolnai Máté, Szilágyfőkeresztúr

Én sokszor nem mondom!
Csak azt akarom,
Hogy széles e világon,
Míg magyar él Magyarországon,
Barbár magyart ne háborgasson,
Békén hagyjon!
Hagyja őt békében,
Én kérem ezt,
Magyarok nevében.

László Csaba Levente, Gyimesbükk

Büszke voltam magamra azért, hogy székelynek születtem, és mert ott lehettem ezen a gyönyörű ünnepélyen.

Ferencz Csaba, Illyefalva

Az egykori katonák buzgón harcoltak a szabadságért. De vajon szabadabbak lettünk-e azóta? Vajon méltók vagyunk-e őseink kivívott szabadságára, emelt fővel állhatunk-e Isten elé?

Györgyicze Rita, Illyefalva

Várom a tavaszt.
Miért nem jön?
De már itt van
Sándor, József, Benedek,
És hátha zsákban
Hozzák a meleget...

**Molnár Hunor,
Gyergyószentmiklós**

**Ianoş Abigél,
Szatmárnémeti**

Víz csöpög a jégcsapról,
Süt a nap, olvad a hó,
Ibolya nyílik szerteszét,
Zöldell a fű, a fa, a rét.
Itt a tavasz, meleg tavasz,
Visszajönnek a madarak,
S úszkálnak a kis halak.

**Karsai Anett,
Gyergyószentmiklós**

Pataki Csaba Levente, Székelyvaja

A kicsi állatok megszületnek. Kezd a fű is kinőni. Örvendeznek az emberek a kapuk előtt. A hóember a vízben evez seprűjével. A jégcsapok elolvadnak, a barna bogarak előjönnek. Mindenkinek jó a kedve, ha süt a nap.

Török Arnold, Balánbánya

Fehér köpönyege a télnek foszladozik. A nyúl suhan, a róka lába alatt reccsen a rózse. Nyílnak a nyírfák, cinkék röpködnek az égen.

Bíró Melinda, Balánbánya

**Nagy Dalma,
Kovácszna**

A kis cinke eledelt keres a fonnyadt tavalyi fűben. A patak szelítől a jég elvált, a melegben a hóember is fuldoklik a pocso lyában. A róka vadászik. A fák virágoznak, leveleznek. Itt a tavasz zöld köpenyben. A jó tavasz illata mindig friss.

Görbea Csongor, Balánbánya

◀ **Varga Krisztina, Szatmárnémeti**

Virágzik az erdő, mező,
Hóvirág, kökörccsin és ibolya,
Énekelnek a madarak,
Örülnek a tavasznak.

Nagy Anita Rózsika, Völcsök

Itt a tavasz, rügy fakad,
És zöld az ág a kert alatt,
Kikeletre csiripel a kismadár,
Itt a várva várt tavasz.

Nagy Andrea Izabella, Völcsök

Kelemen Tünde, Érszakácsi

Reggel arra ébrednek,
Madárdaltól zeng a kert!
Megjöttek a fecskék, gólyák,
Messze hallszik a vidámság!

Orbán Tekla, Maroskeresztúr

A gyerekek kacarászva
szaladgálnak a zöld réten.
Az emberek a mezőkön
dolgoznak serényen.

Török Evelin, Margitta

Farkas Károly, Torda

Hosszabbodnak a napok,
Duzzadnak a patakok.
Táncolnak a bárányok.
Örülnek a gyerekek,
Hogy már végre tavasz lett.

**Székely-Király Andrea,
Magyarkirályfalva**

**Varga Ramóna,
Szentegyháza**

Kinyílik a sok
virág,
kökörccsin, jácint,
tulipán,
szép a madarak
éneke,
kertnek, mezőnek
zengenek.

Imre Iván, Völcsök

Megjött már a friss tavasz,
Tél után egy nagy vigasz.
Megjöttek a vándormadarak:
fecskék, gólyák és a darvak.
Bárány béget, csirke csipog,
Tavasszal nagyon boldog vagyok!

Ludescher Noémi, Mezőfény

Farkas Hajnal, Székelyvaja

Fekete Anita, Marosvásárhely

Olvad a hó, meleg az idő,
Haraszt alól hóvirág bújik elő,
Csicseregve madarak jelennek,
Nagyon örvendek én is a melegnek.
Patak partján fűzfa zöldül,
Nap barát az égre kerül,
Barna maci az árnyékát nézi,
Itt a tavasz, ez azt jelenti.

Széll Ildikó Edina, Kolozsvár

Szigeti Botond, Kovászna

Márciusi szelek járnak
a gödei patak partján,
és már tisztán hallom
a kis patak csobbanását.
A szikla nevet, zúg az erdő,
a hangomat visszavető.
Körülnézek,
s szívem megcsendül,
jóságban és boldogságban
szívem elmerül.

Lazsádi Anna, Marosvásárhely

Szalárdon a csorgó hó levével kezdő-
dőtt a tavasz. Aztán hólepte téli tájjal bal-
lagott tovább. A szekrénybe visszatettem
a kis ruháimat. Sajnáltam, hogy a tavasz
várat még magára egy pár hónapot.

Borz Andrea, Szalárd

Berecki Renáta Gizella, Székelyvaja

Címlap: Balogh Orsolya, Csíkszentmárton; Zsoldos Botond, Torda

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft. Szerkesztik: ZSIGMOND EMESE főszerkesztő, MÜLLER KATI képszerkesztő. Arculatterv: KÖNCZEY ELEMÉR. A szerkesztőség postacíme: 400446 Cluj, Str. L. Rebreanu, nr. 58./28., C.P.137. Telefon/fax: 0264/418001. Megrendelhető a szerkesztőség címén. E-mail: naps.sziv@napsugar.ro Honlap: www.napsugar.ro A lapok árát a következő bankszámlára várjuk: Cont IBAN RO45RNCB0106026602080001 B.C.R., SUC. JUD. CLUJ S.C. NAPSUGÁR - EDITURA SRL. CUI: 210622 Készült a kolozsvári TIPOHOLDING Rt. Nyomdájában. ISSN 1221-7751 Ára 1,8 lej

Maszat Művész KIÁLLÍTÁS

minden hónap legszebb rajzaiból

Pivárcecsik Nikol, Szabadka

Latkay Mária Zenaida, Brassó

Kristály Brigitta, Csíkszentdomokos

Prodán Sándor, Zsibó

Asztalos Örs, Nagybánya